

MISSÄ ON JUUTALAISTEN KUNINGAS?

Kysymys Kristuksen
seurakunnalle 3. vuosituohannella

Alun perin saksalaisille osoitettu puhe „Missä on juutalaisyten kuningas?“ sai yllättäen kansainvälisen vastaanoton. Lyhyessä ajassa se käännettiin englannin, hollannin, puolan, ruotsin, norjan ja venäjän kielelle. Koska sisar Joela käsittelee puheessaan antisemitismin juuria, olemme kiitollisia voidessamme julkaista sen nyt myös suomeksi.

*Mariasisar Joela Krüger Seurakunta ja Israel -päivillä
Berliinissä 9.–11. marraskuuta 2006*

*Alkuperäisotsikko: Wo ist der König der Juden? Eine Frage
an die Gemeinde Jesu im 21. Jahrhundert*

suomennos: Susanna Kallamäki

Kansikuva: Puuristi Auschwitz-Birkenausta

MISSÄ ON JUUTALAISTEN KUNINGAS?

Kysymys Kristuksen seurakunnalle 3. vuosituhanalla

Kun aihe ”Israel ja juutalaiset” otetaan esille, moni tuntee olonsa epä mukavaksi. Miksi? Voisiko syynä olla jyrkästi toisistaan eriävät mielipiteet? Toisaalta täydellinen kiinnostuksen puute, toisaalta kiivaita keskustelua? Tai tuntuuko meistä, että tietomme aiheesta on aivan liian riittämätön? Tärkein syy lienee kuitenkin, että tätä aihetta käsitellessämme joudumme kohtaamaan kärsimyksen ja syyllisyyden: kansamme tai perheemme syyllisyyden, kenties jopa oman, henkilökohtaisen syyllisyytemme. Kohtaamme myös Jumalan omaisuus kansaan ja Hänen tutkimattomaan viisauteensa kätkeyvän salaisuuden.

Monet yrittävät välttää näiden aiheiden pohtimista pakenemalla valmiiden vastaväitteiden ja mielipiteiden taakse. Etenkin kristittyinä meillä on vaara tulla Jobin lohduttajien kaltaisiksi. Nämä antoivat oikeita vastauksia, jotka Jumalan silmissä olivat kuitenkin vääriä. Voidaksemme suhtautua oikealla tavalla meidän on vaiettava ja kuunneltava, mitä Jumalalla on sanottavana. Juuri näin haluamme nyt tehdä.

Mitä enemmän Kolmannen valtakunnan kristalliyöstä¹ kuluu aikaa, sitä vaikeampaa meidän on viettää sen muistopäivää merkityksellisellä tavalla.

---

¹ VUODEN 1938 MARRASKUUN 9. JA 10. PÄIVÄN VÄLINEN POGROMIYÖ, JOLLOIN SAKSASSA PANTIIN VIRALLISESTI TOIMEEN SYNAGOGIEN TUHOPOLTOT JA JUUTALAISTEN LIIKKEIDEN RYÖSTÖ

Lähes 70 vuoden kuluttua jotkut saattavat jopa kysellä, kuinka pitkään näitä asioita pitää muistella. Niin kiitollisia kuin olemmekin jokaisesta muistolaatasta ja -merkistä, jokaisesta puheesta ja muistotilaisuudesta, valtavasta määrästä kirjallisuutta ja kaikista ponnisteluista unohtamista vastaan, mikään näistä ei koskaan riitä. Miksi? Koska pelkkä muistaminen ei ulotu ongelman ytimeen.

Kaikkihan tietävät, kuinka rikkaruohoja on käsiteltävä. Ne täytyy kitkeä juurineen. Niiden hävittämiseen ei riitä pelkkä varsien katkaiseminen. Parhaista pyrkimyksistämme huolimatta antisemitismin rikkaruoho levittäytyy kaikkialla maailmassa, myös omassa maassamme. Yritämme tänään päästä käsiksi ongelman ytimeen, sen juuriin. Näin tehdäksemme meidän täytyy palata hyvin kauas historiassa.

Jo Uuden testamentin ensimmäisiltä sivuilta löydämme kysymyksen: ”Missä se juutalaisten kuningas on, joka nyt on syntynyt?” (Matt. 2:2). Tämä kysymys paljastaa Jeesuksen todellisen identiteetin alusta alkaen. Hän on Kuningas ja Hän on tietyn kansan Kuningas. Ensimmäiseen Häntä *koskevaan* kysymykseen vastattiin tappouhkauksella Häntä *vastaan*. Ja varmistuakseen siitä, että tämä uusi Kuningas saataisiin raivatuksi pois tieltä, Herodes kohdisti vihansa juutalaiseen kansaan surmauttamalla kaikki kaksivuotiaat ja sitä nuoremmat pojat Betlehemissä ja sen lähistöllä.

Tämä hyökkäystapa kuninkaiden Kuningasta ja herrojen Herraa vastaan ei ole lainkaan muuttunut tähän päivään mennessä. Kun viha kohdistuu Jeesukseen ja halutaan päästä eroon nimenomaan Hänestä, hyökätään juutalaista kansaa vastaan. Juutalaisiin kohdistuva järjetön viha on lähtöisin

vihasta meitä suurempaa ja voimakkaampaa kohtaan, joka näyttää uhkaavan asemaamme – kuten Herodeksen kohdalla. Pohjimmiltaan viha kohdistuu Jumalaan.

Elettyään 30 vuotta tuntemattomana Jeesus toimi julkisesti kolme vuotta. Hänen julkinen toimintansa päättyi Hänen kärsimyksiinsä. Julkinen oikeudenkäynti huipentui kysymykseen: ”Oletko sinä juutalaisten kuningas?” (Matt. 27:11). Pian tämän jälkeen Hänet kruunattiin orjantappurakruunulla, Häntä pilkattiin, sotilaat sylkivät Hänen päälleen, löivät Häntä päähän ja huusivat: ”Ole tervehditty, juutalaisten kuningas!” (Matt. 27:29). Ja kun Jeesus ristiinnaulittiin, Hänen päänsä yläpuolelle kiinnitettiin kirjoitus, josta ilmeni Hänen tuomionsa syy: ”Tämä on Jeesus, juutalaisten kuningas” (Matt. 27:37). Kirjoitus ei ollut vain hepreaksi, vaan myös kreikaksi ja latinaksi, jotta sekä Kuninkaan että kansan julkinen nöyryytys olisi kansainvälistä.

Jeesus kuului erottamattomasti kansaansa, syntymästä kuolemaansa asti. Se joka vainoo Jeesusta ja tuomitsee Hänet, vainooa Hänen kansaansa ja tuomitsee sen; se joka vainooa juutalaista kansaa ja tuomitsee sen, vainooa Jeesusta ja tuomitsee Hänet. Kuitenkin me, jotka kiitämme iankaikkisesta pelastuksestamme tätä juutalaisten Kuningasta, olemme alusta alkaen pitäneet oikeutettuna erottaa Hänet kansastaan. Olemme kiitollisin mielin omistaneet itsellemme Hänen armonsa ja siunauksensa ja jättäneet tuomion ja kirouksen Hänen kansansa kannettavaksi.

Kristittyinä olemme lähes 2000 vuoden ajan tehneet vanhemmasta veljestämme Israelista, Jumalan esikoispojasta (vrt. 2. Moos. 4:22), vähäisimmän veljen

ja asettaneet Israelin arvoasteikossamme alimmaksi. Puhuessaan viimeisestä tuomiosta Matteuksen evankeliumin 25. luvussa Jeesus mainitsee vähäisimmät veljensä. Meiltä ei ainoastaan kysytä, miten kohtelimme yhteiskunnan vähäosaisia. Herra kysyy meiltä myös sitä, kuinka me kohtelimme juutalaista kansaa, jonka Hän oli asettanut ensimmäiseksi, mutta jonka me olemme panneet viimeiseksi.

Jeesus samaistuu täydellisesti vähäisimpiin veljiinsä ja varoittaa meitä: Kaiken, minkä olemme jättäneet tekemättä heille, olemme jättäneet tekemättä Hänelle (Matt. 25:31:stä alkaen). Tätä tuomiota seuraa ”valinta”, erotteluprosessi – käytäntö, joka meille saksalaisille on hyvin tuttu Kolmannen valtakunnan ajalta. Enemmän kuin mitään muuta maailman kansaa on Jumalan omaisuuskansaa halveksittu ja pidetty täysin arvottomana. Toistuvasti, halki vuosisatojen tämä on tullut ilmi pienemmissä ja suuremmissa nöyryytyksissä ja lukemattomissa erilaisissa toimenpiteissä, joiden tarkoituksena oli riistää juutalaisten ihmisarvo.

Eräs juutalaisnainen kertoi meille hiljattain lapsuudestaan. Koulussa hän oli aina seurannut suurella mielenkiinnolla kristinuskon opetusta. Kerran joulunäytelmän rooleja jaettaessa hän halusi koko sydämestään näytellä Marian osaa. ”Ei tule kysymykseenkään!” hänelle vastattiin. ”Sinähän olet juutalainen!” Sitten hän kysyi, voisiko hän olla enkeli tai paimen, mutta näihinkään osiin hän ei kelvannut. Tämä saattaa kuulostaa vähäpätöiseltä verrattuna monien muiden kokemuksiin, mutta se kuvaa hyvin selvästi meidän kristittyjen sokeutta ja julkeutta.

Voisimme tietenkin väittää, ettei tällaista tapahdu enää meidän päivinä: Onhan monissa maissa, Suomessakin, säädetty syrjinnän vastaisia lakeja. ”Suvaitsevaisuus” on nykyään korkeassa arvossa, vaikka se merkitseekin hyvin usein perinteisten kristillisten arvojen nopeaa häviämistä. Mutta jos seuraamme tarkkaavaisesti tiedotusvälineiden uutisraportteja Lähi-idän tapahtumista, jos perehdymme niihin lähemmin ja vaivaudumme tarkistamaan niiden paikkansapitävyyden, huomaamme samanlaisen kaksinaismoraalin. Kukaan ei pysty torjumaan tällaisen jatkuvan yksipuolisen uutisoinnin alitajuista vaikutusta. Se on havaittavissa myös kristittyjen keskuudessa.

Tarkoituksemme ei ole ihannoida juutalaista kansaa. Se ei ole muita kansoja parempi eikä huonompi, kuten Raamatun avoin ja totuudenmukainen kerrota osoittaa. Juutalaiset tarvitsevat lunastusta samoin kuin me kaikki muutkin. Huolestuttava on kuitenkin se tosiasia, että olemme jo paljolti tottuneet tähän vääristeltyyn ja valheelliseen kaksinaismoraaliin.

Tietoisesti tai tietämättämme me kristityt pidämme itseämme parempina – röyhkeytemme ilmenee nyt vain eri muodossa. Meihin on juurtunut syvälle uskomus, että me kristityt, seurakunta (ecclesia), olisimme nykyään juutalaisten sijasta Uuden liiton valittu kansa. Kuvittelemme, että meillä olisi oikeus nuhdella ja ojentaa Vanhan liiton kansaa. Meille kaikille pitäisi olla selvää, että Uusi liitto Jeesuksen veressä tehtiin alun perin juutalaisten eikä pakanoiden kanssa. Helluntain jälkeen liittoon suljettiin Jumalan armosta myös pakanakansat. Sokeudesamme me emme ole tuominneet, loukanneet ja haavoittaneet syvästi vain Vanhan liiton kansaa

vaan Jeesusta. Olemme jatkaneet Jeesuksen karsimystä läpi vuosisatojen. Me olemme halunneet Kuninkaan, mutta hylänneet Hänen kansansa.

Ainoa luotettava opas myrskyisinä aikoinamme on Raamattu. Tämä saattaa kuulostaa fundamentalismilta – eihän kukaan toki haluaisi tulla leimatuksi tällä nimikkeellä! Mutta meidän on hyväksyttävä se tosiasia, että uskoessamme Raamattuun meitä saatetaan syyttää fundamentalisteiksi. On täysin ymmärrettävää, että Jumalan vihollinen, jota Jeesus kutsuu valheen isäksi (Joh. 8:44) ja tämän maailman ruhtinaaksi (Joh. 12:31), yrittää kaikin keinoin edistää Raamatun kapea-alaista tulkintaa ja estää meitä ymmärtämästä ratkaisevia kohtia. Hän tietää voivansa näin sokaista meidät, niin ettemme näe Jumalan maailmaa koskevia pelastussuunnitelmia ja niiden täyttymistä.

Tästä syystä Jumalan ihmeellinen Israelia ja seurakuntaa koskeva pelastussuunnitelma, jonka esimerkiksi Paavali esittää pääpiirteittäin Roomalaiskirjeen 9.–11. luvuissa, jätetään usein huomioimatta ja sen merkitystä tuskin tunnustetaan. Meidän on siis jälleen opittava rukoilemaan: ”Tule, Pyhä Henki, Totuuden Henki, johda meidät tuntemaan koko totuus. Avaa meille Sanasi ja auta meitä ymmärtämään Raamattua oikein ja uudella tavalla.”

Vaikka Raamatun profetioille voi olla monia tulkintoja ja ne yleensä täyttyvät useilla eri tasoilla, haluamme nyt ottaa esille muutamia Raamatun kohtia havaitaksemme niiden ajankohtaisuuden meidän päivinämme.

Esimerkiksi seuraava muistuttaa meitä vuoden 1938 kristalliyön pogromeista:

Suuntaa askeleesi lohduttomille raunioille: vihollinen on raiskannut kaiken pyhäkössäsi. Vihollisesi ovat riehuneet sinun pyhällä paikallasi, he ovat pystyttäneet sinne omat voitonmerkkinsä. Kerran he olivat kirveillä kaataneet vuorten tiheät metsät, ja nyt he kirvein ja kangin pirstoivat temppelin puuleikkaukset. He sytyttivät sinun temppelisi tuleen, saastuttivat ja hävittivät maan tasalle sinun nimesi asunnon. He sanoivat: ”Me tuhoamme kaiken”, ja he polttivat Jumalan pyhäköt koko maasta.

Ps. 74:3–8

Tai ajattelemme vuotta 1948:

Herra sanoo: ”Vielä tulevat päivät, jolloin ei enää sanota: ’Niin totta kuin Herra elää, hän, joka toi israelilaiset Egyptin maasta.’ Sen sijaan sanotaan: ’Niin totta kuin Herra elää, hän, joka toi israelilaiset pohjoisesta maasta ja kaikista muista maista, joihin oli heidät karkottanut.’ Sillä minä tuon heidät takaisin heidän omaan maahansa, jonka minä olen antanut heidän isilleen.”

Jer. 16:14–15

Ja ajatellessamme sitä kiivaan kiistelyn päivää, jolloin Israelin valtio julistautui itsenäiseksi, voimme vain hämmästyneinä toistaa näitä Jesajan sanoja:

Kuka on kuullut, kuka on nähnyt tällaista?
Syntykö maa yhdessä päivässä, syntykö kansa yhdellä kertaa?

Jes. 66:8

Seuraavat jakeet ovat varmasti omiaan kuvaamaan nykytilannetta. Ei vain yksi valtio kuten Kolmannen valtakunnan aikana, vaan useat Israelin naapurimaat ovat ilmaisseet aikomuksensa pyrkiä ”lopulliseen ratkaisuun”. Tiedotusvälineet ovat raportoineet tästä avoimesti, joten kukaan ei tällä kertaa voi puolustautua sanomalla, ettei olisi tiennyt siitä mitään.

Älä katso ääneti... [kun] sinun vihollisesi... nostavat uhitellen päätään. He punovat juonia omaa kansaasi vastaan, vehkeilevät sinun suojattiesi pään menoksi. He sanovat: ”Me tuhoamme heidät! Tehdään loppu koko kansasta, niin että Israelin nimikin unohtuu!”

Ps. 83: 2–5

Tätä seuraa luettelo kansakunnista. Jos korvaamme nämä vanhat Raamatun aikaiset nimet nykyisin käytetyillä nimillä, huomaamme niiden olevan tuttuakin tutumpia.

Kaikki tämä tapahtuu silmiemme edessä. Yhtä varmasti kuin nämä sanat toteutuvat tänään, on Herra ajallaan vaativa tilille kaikki kansakunnat. Sillä jos hän ei säästänyt luonnollisia oksia (vrt. Room. 11:21), hän ei säästä myöskään Israelin öljypuuhun oksastettuja oksia.

Kansoista, joiden sekaan sinut hajotin, minä teen lopun, mutta sinua minä en tuhoa.

Jer. 46:28

Näin sanoo Herra Sebaot: – Minä rakastan palavasti Jerusalemiä, minä puolustan Siionia. Mutta minä vihaan niitä kansoja, jotka kerskuvat olevansa turvassa. Kun minä hetkeksi vihastuin omalle kansalleni, nuo kansat tekivät sen kärsimyksen raskaaksi.

Sak. 1:14–15

Tuohon aikaan minä käännän Juudan ja Jerusalemin kohtalon. Minä kokoan kaikki kansat Josafatinlaaksoon ja käyn siellä oikeutta niitä vastaan oman maani ja kansani Israelin tähden. Ne hajottivat Israelin muiden kansojen sekaan ja jakoivat minun maani.

Joel 4:1–2

Jumala on sitoutunut tiettyyn maantieteelliseen paikkaan maan päällä. Kun Jeesus tulee takaisin, Hän tulee Jerusalemiin, ja Hänen jalkansa astu-

vat Öljymäelle (ks. Sak. 14:4). Jokainen, joka haluaa päästä Jumalan kaupunkiin, voi mennä sinne vain porteista, joihin on kirjoitettu Israelin kahdentoista heimon nimet (Ilm 21:12). Jopa kaupungin kahdella- toista peruskivellä on juutalaiset nimet (Ilm. 21:14). Jeesus sanoi: ”Pelastus tulee juutalaisista” (Joh. 4:22).

Kahdentoista vuoden ajan me saksalaiset tervehdimme pelastajanamme Hitleriä, joka vihasi ja murhasi juutalaisia. (*Tervehdys ”Heil” kuten sanoissa ”Heil Hitler!” tarkoittaa saksan kielessä sekä ”tervehdimistä” että ”pelastusta”.*) Näin tapahtui, vaikka tiedämme ja tunnustamme, että pelastusta ei ole yhdessäkään muussa nimessä kuin Jeesuksen nimessä! (vrt. Apt. 4:12). Miljoonat kädet kohosivat huutojen ”Heil Hitler!” saattelemina. Mitä olemme- kaan tehneet? On vain yksi, jota ylistääksemme ja palvoaksemme voimme kohottaa kätemme: Jeesus – Jumalan Poika. Häntä saamme kiittää iankaikki- sesta pelastuksestamme. Olen vakuuttunut siitä, että näinkin monien vuosien kuluttua Jumala yhä odottaa kristittyjen katumusta Saksassa.

Meille on häpeäksi, että usein juuri ne, joilla ei ole mitään kirkollisia yhteyksiä, selvittävät ja tutkivat maamme historiaa. Eikö asian pitäisi olla päinvastoin? Menneisyyden painolasti lepää ras- kaampana maamme kristittyjen kuin minkään muun väestöryhmän yllä. Miksi? Koska Raamatun pohjalta olisimme kristittyinä voineet ja meidän olisi pitänyt tietää paremmin kuin muut. Tähän sopivat Jeesuksen sanat Luukkaan evankeliumista: ”Jolle on paljon annettu, siltä paljon vaaditaan, ja jolle on paljon uskottu, se pannaan paljosta vastaa- maan” (12:48). Jeesus sanoo selvästi, että niitä, jotka tiesivät, rangaistaan ankarammin kuin niitä, jotka eivät tienneet.

Puhuessaan Saksan parlamentille 27. tammikuuta 2006, holokaustista selvinnyt professori Ernst Cramer kiteytti omat Kolmannen valtakunnan aikaiset kauheat kokemuksensa sanoihin: ”Mikä minua järkytti silloin eniten, oli kristillisten kirkkojen lähes täydellinen vaikeneminen!”

Viime vuosina on paljastunut mahdollisia syitä tähän vaikenemiseen. Useissa Saksan osavaltioissa virallinen kirkko (Landeskirche) teki yhteistyötä erään instituutin² kanssa ja julkaisi Kansan Uuden testamentin, virsikirjan ja katekismuksen, joista oli poistettu kaikki viittaukset kristinuskon juutalaiseen juuriin. Näin yritettiin teologis-tieteellisesti erottaa juutalaisten Kuningas Hänen kansastaan. Vasta viime vuosina on julkaistu tutkimuksia, jotka koskevat tästä vastuusta olleita järjestöjä sekä muuta samankaltaista toimintaa.

Olemme nyt tienhaarassa ja ratkaisun edessä. Jos haluamme estää historian toistamasta itseään, emme saa enää erottaa Kuningasta Hänen kansastaan. Tätä taistelua emme kuitenkaan voi voittaa omin voimin. Me toiseen ja kolmanteen sukupolveen kuuluvat tulemme epäonnistumaan aivan kuten vanhempamme ja isovanhempamme ennen meitä, elleimme todella tunne ja rakasta Jeesusta. Vain Hän voi auttaa meitä. Jos kuvittelemme selviytyvämmme ilman Jeesusta, ilman rukousta ja ilman, että annamme Hänen jatkuvasti korjata kurssiamme, todellisuus saattaa äkkiarvaamatta yllättää meidät.

---

² INSTITUUTTI, JONKA TEHTÄVÄNÄ OLI TUTKIA JA POISTAA JUUTALAINEN VAIKUTUS SAKSAN KIRKOLLISESTA ELÄMÄSTÄ (INSTITUT ZUR ERFORSCHUNG UND BESEITIGUNG DES JÜDISCHEN EINFLUSSES AUF DAS DEUTSCHE KIRCHLICHE LEBEN).

Mistä voimme löytää juutalaisten Kuninkaan? Hänen oman kansansa keskeltä! Hän on kansansa keskellä: sodan, terrorismin ja katastrofien melskeessä, epäoikeudenmukaisuuden ja synnin ympäröimänä, koko maailman kiinnostuksen polttopisteessä, vihan, panettelun ja halveksunnan keskellä. Sieltä löydämme Kuninkaan. Maailmanlaajuinen viha Jumalaa kohtaan suuntautuu yhä enemmän niihin, joilla on elävä suhde Raamatun Jumalaan ja jotka haluavat pysyä uskollisina Hänelle. Maailmanhistorian viimeisissä vaiheissa juutalaiset ja kristityt joutuvat yhdessä koetuksen tuleen. Antakaamme Jeesukselle, Herrallemme ja Kuninkaallemme, vastaus, joka on syntynyt rakkaudestamme Häneen ja luvatkaamme Hänelle:

SINUN KANSASI ON MINUN KANSANI.

RUUT 1:16

Rakkaus Israelia
kohtaan on aitoa vain silloin,
kun se on lähtöisin
Jumalan sydämeltä,
rakkaudesta, jolla Hän
rakastaa kansaansa.
Aito rakkaus kumpuaa
katumuksesta
mittaamattoman
syllisyytemme tähden.
Muutoin ei ole mahdollista
palvella Israelia ...
Tämä rakkaus johtaa meidät
yhteen ja antaa meidän
olla siunauksena toisillemme.
Silloin Israelin silmät
avautuvat näkemään Hänet,
jota rakastamme,
Herramme
Jeesuksen Kristuksen.

M. Basilea Schlink

Raamatun lainaukset Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottaman suomennoksen mukaan. Tekijänoikeudet: Kirkon keskusrahasto.

Joh. 4:22 vuoden 1938 Kirkkoraamatun mukaan.

Muuta aiheeseen liittyvää kirjallisuutta:

KRISTIKUNNAN SYYLLISYYS JUUTALAISIA KOHTAAN
Lyhyt katsaus 2000-vuotiseen kirkkohistoriaan, 24 sivua

RAIVATKAA POIS KIVET (12 s.), Mariasisar Joela Krügerin puhe
Eurooppa-konferenssissa Uppsala, Ruotsi, heinäkuussa 2005

ANTISEMITISMIN ESIINTYMISESTÄ SUOMESSA
nelisivuinen referaatti

M.Basilea Schlink, RUKOUS ISRAELIN PUOLESTA, 16 sivua

Onko antisemitismi todella
vain menneisyyden ongelma?

Onko Israel-vastaisuus
antisemitismiä?

Voimmeko kestää, kun suh-
teemme Israeliin asetetaan
koetukselle?

Ratkaisevaa on päästä
käsiksi ongelman ytimeen,
sen juuriin.